

BERNARDH MICKELSEN

Jag föddes 9 april 1900 på nuvarande Allégatan 5b där interjuvaren nu bor.

Där gifte sig mor också. När jag var riktigt liten, det kommer jag inte själv ihåg, då bodde vi i huset på Lidbacken, det sista på vänster sida innan ladugården. *(som nu är rivet, nytt hus är uppbyggt där)*

Sedan flyttade vi till lillstugan på Holmsgården *(första stugan efter vägen till Skaftvik på Fabriksvägen)*

När jag var fem år så flyttade vi ut till Äspö, och i samma veva så rymde min far från mor och lämnade henne och oss fyra barn, han var en dansk sjöman och vi hörde aldrig av honom sedan.

Det var inte lätt för mor att bli lämnad ensam, hon fick arbeta hårt med att tvätta, skrubba, skura, även vid lossning av virke fick hon hjälpa till. Eftersom Äspö då tillhörde Misterhults kommun så fick hon understöd därifrån, det bestod av sextio kilo sammalet rågmjöl vår o höst.

Småskolan fick jag gå där Magnusson Marin ligger, *(nu Figeholms Marin)* huset är rivet. Storskolan gick jag ute vid Havsbaden där Hansson bor. Vi hade fritt några månader under sommaren, och när jag var elva år fick jag jobb som kockpojke på en liten svart Skonare som hette Enigheten, hemmahamn Figeholm. Gösta Nilsson, *(Greta på postens, man)* hans far var skeppare, Erik och Tuve Svenssons far från Äspö var "Bästeman".

1912 fick jag börja jobba på Jennes såg, med att dra "räbb", ribbor.

När jag var tretton år mönstrade jag på Märta, en brun Galeas med skeppare Feldt, den gick på Tyskland och Danmark. Vintern 1913, gick jag med Stig Möllers far och en morbror till Virbo och högg i skogen. Vi började gå klockan sju på morgonen och kom hem vid sjutiden på kvällen, vi gick över Stora Skaftvik, det var långa och hårda dagar i skogen för en trettonårig.

Dagen efter att jag hade tagit nattvarden, 1914, mönstrade jag på en bramsegelskonare *se bild och fakta efter intervjun*) som hette Marie-Charlotte som kockpojke, den låg jag på tills kriget kom. När vi låg i Flensburg såg vi den ena kontingenten efter den andra som avreste till fronten. Livet ombord som kockpojke var att springa i kabyssen och laga mat, mest sill, potatis och knäckebröd, men man fick iallafall äta sig mätt.

I hamn fick jag även hjälpa till med att lossa och lasta, min lön var då tjugo kronor i månaden.

1915 var jag på en norskbyggd galeas som hette Nimrod, det var en kusin till min mor som var befälhavare ombord, styrman var också kusin med min mor. Befälhavaren på den första båten jag var på, Enigheten, seglade nu som matros på Nimrod.

Åren 1916-1918 arbetade jag på Baltiska Dock, *ett varv, i en byggnadsdel av nuvarande ABB Figeholm*) då hade jag tjugotvå öre i timmen.

Nästa båt jag mönstrade på var Egil från Kalmar, vi anlöpte Visby med en kollast från Sunderland i England en söndagsmorgon klockan fyra på morgonen.

Nästa morgon kom de från sjömanshuset och sade att jag omgående skulle mönstra av, jag var överårig och skulle inställa mig i Karlskrona för exercisen.

Efter "gröntjänsten" kom jag till Pansarkryssaren Sverige, ett av marinens största fartyg, där låg jag i fyra och en halv månad. Vi var ofta ute på olika sjöexpeditioner. När vi kom in till mobiliseringskajen skulle det på en ny besättning, vi mönstrade av och femtio stycken blev uttagna till flygstationen på Stumholmen.

Jag råkade ut för ett tillbud efter att jag varit där någon månad. Det blåste nästan orkan, när en sergeant just hade landat med ett plan, det var två grabbar på lovartsidan och jag på läsidan om planet, men av den kraftiga vinden så lossnade ena vingen och klippte mig i huvudet, det stod 22 på

planet så den kom från kustartilleriet det kommer jag ihåg. Jag åkte i sjön och en från Flivik hoppade efter och fick tag i mig och kunde med hjälp av flera kamrater få upp mig på land, men av detta minns jag inget. På flottans sjukhus blev jag sydd med tio-tolv stygn, och fick stanna där en månad.

Efter denna tid kunde jag inte gå till väders igen och jag hade mycket svårt med höga höjder. Efter utskrivningen från sjukhuset skulle jag inställa mig hos Rapportunderofficeraren och jag fick ny tjänstgöring nu på ett logementsfartyg, Stockholm, som låg vid mobiliseringskajen, det var fina dagar för jag skulle bara kontrollera att de vägde rätt och att alla fick lika.

En natt hände det att jag fick så ont i magen och behövde gå på dass, men det var kö redan i korridoren, pojkarna stod "kryssbenta" i väntan på sin tur, tredjebeväringarna gjorde i byxorna och de fick tas till båtstället och skrubbas rena. "Ja, det var en syn", Bernhard skrattade gott vid minnet. Det var lika illa för skeppsgossekåren och allt berodde på färsk kalvsylta.

Där kafé Ankaret, kiosken och f.d bilverkstaden/macken ligger, (*tegelbyggnaden med garageportar var tidigare en tvättstuga, främst för fabriksarbetarna*) var det vatten förr, ända upp till Gunnar Andersson, numera Ågatan 5.

Där båtklubben har sitt, var en liten park med träd som min morfar planterade, där stod soffor och en flaggstång. När båten Viking anlände så hissades flaggan, oftast kom den in på torsdagskvällen och låg över natten, då hade vi jobb med att bära iland säckar med mjöl som skulle upp till affärerna.

1919 brann huset där kyrkan ligger nu, ett boningshus med många lägenheter.

Min moster och hennes lille pojke på tre veckor fick ta sig upp till Snippen för att få tak över huvudet.

Sedan köpte baptisterna det brandhärjade huset, och det påbörjades en renovering.

Jag jobbade med att plocka bort de skadade takbräderna, tillsammans med predikant Qvist.

Skomakaren Loman gick runt och tiggde ihop pengar till bygget och Karlén han körde grus o sand med sina oxar. På fyrtioalet köptes byggnaden av Svenska kyrkan.

Jag mönstrade av 1922 och gifte mig 1923.

1924 mönstrade jag på en skuta som hette Elisabeth och henne var jag med på fyra seglationer, med Kapten Loman, första året som matros sedan som bästeman.

Där Marinan ligger i dag var ett varv där de byggde två pråmar, Beda o Alfa. Beda under befäl av Hilmer Loman, hon sjönk med en last av kalksten under en tur från Gotland.

Min mormor bodde i ett rum i huset Kareten som nu är hembygdsstugan, det var många som bodde i det huset.

Min mor är född i Bertil Hildungs hus, (*numera Annika o Mats Arvidsson*) Allégatan 3.

Mellan intervjuarens hus, Allégatan 5b och Arilds Svenssons hus 5a (*numera Tina Engströms, som hyrs av Fia Torstensson*) låg ett hus där de malde barken till garveriet, det var oxar som drog runt de stora tunga stenarna. Garvaren hette Maximillian Hultenius.

Rallarjobbet provade jag på också, det var bygget av vägen mellan Nygård och Misterhult som byggdes 1930-31. April 1932 började jag på Figeholms Bruk och där jobbade jag i trettiofem år och tre månader.

Jag var bland de första som gick med i facket, något som "storgubbarna" inte tyckte om.

Men Disponenten Håkansson var inte svår så det gick vägen. Innan avtalet hade vi sjuttio öre i timmen och efter avtalet en krona och fem öre.

Hur Figeholms Bruk bildades har en särskild historia. Disponenten (*gamle Håkansson*) var på Fårebo Säteri på ett födelsedagskalas, hans dotter var gift med Nordensköld.

Den dagen tog de också en tur på sjön och Håkansson såg de tomma lokalerna efter Baltiska Dock. Han fick då en idé att han skulle bilda ett bolag och använda lokalerna.

Han skaffade fram folk från både Stockholm och Göteborg plus hans egna pojkar och Rinaldo. Jag minns ett år när det var riktigt kärvt, tror det var andra året, då fick vi ingen hel lön på hela året, utan vi fick gå till kontoret och hämta en femma eller en tia för det fanns inga pengar. Då for disponenten (*Håkansson*) till Stockholm och träffade statsministern Per-Albin Hansson och fick då femtiotusen kronor av Per-Albin.

När disponenten fyllde år då stannade vi alla maskiner och alla fick gå till villan och dricka kaffe, då pratade han om Per-Albin och skröt om honom, fast han inte var någon socialdemokrat själv. Vi fick en stororder av Asea 1945 innan disponenten dog, det var nog räddningen för bruket.

Den här gatan som jag bor på, Fabriksvägen, bebyggdes under Baltiska Dock 1917-18, och även kasernen som låg där Panstigen går nu.

Det blev inte så många båtar byggda på Baltiska Dock som det var tänkt. En båt blev färdigställt med namnet Fringilla som rustades i Västervik, Fringilla skulle visst bli sockerbolagets båt.

Sedan så sträcktes två kölar som var tänkta till Norge men det blev inga båtar utan de byggde villor istället, husen där Schönbeck, Johan Svensson bor, Solåsen, Röda Stugan, där bodde en tysk ingenjör som hette Felten, Annedal, Villa Vallmon, ja alla de villorna kan man säga att Norrmännen byggde. Efter Baltiska Dock blev det tändsticksfabrik i fem år innan Kreugerkraschen, jag arbetade på tändsticksfabriken ett tag som sättnare. Därefter stod det tomt tills Håkansson tog över.

När jag var barn var det väldigt mycket fartyg som var härifrån och när höstarna kom då var det som en hel skog med master vid Äspökrok, skutorna låg där fram till april när isen gått och sedan kom de tillbaka i november, en del strax innan jul, men nu finns inga fartyg kvar..

Här en bild på en råsegelskonare med foch, dubbla mässegel, enkelt bramsegel och överst ett röjer-segel.

JOHANNA MATHILDA av Figeholm. Befälhavare: Kalle Augustssons far Johan. Föreningen Hamnmagasinet's Vänner / Bildarkivet" anges som källa och copyrightsinnnehavare till såväl bild som text.

